

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 9C/22/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2718201641
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2021:2718201641.19

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudcom Mgr. Petrom Gučkom v právnej veci žalobkyne: F. J., N.. XX.X.XXXX, C. A. S., S. XXXX/X, právne zastúpená: JUDr. Lenka Gajarská, advokátka so sídlom Trnava, Horné bašty 8943/25, proti žalovanému: H. N. P. B. P.B., J.: XX XXX XXX, B. B.F. B., K. X, právne zastúpený: JUDr. Dušan Repák, advokát so sídlom Bratislava, Krížna 47, za účasti intervenienta na strane žalovaného: X. W., P.B., J.: XX XXX XXX, B. B. A., R. E. X/A, právne zastúpený: SHM Partners s.r.o., so sídlom Bratislava, Svätoplukova 28, o ochranu osobnosti a na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- € takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi sumu 5.500,- € a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Vo zvyšku súd žalobu zamietá.
- III. Súd žalobkyňi priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanému.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa X.XX.XXXX domáha, aby súd uložil povinnosť žalovanému ospravedlniť sa žalobkyňi za neoprávnený zásah do jej práva na ochranu osobnosti formou verejného ospravedlnenia zverejneného v novinách s názvom „S. P. „“ a zaplatiť sumu 20.000,- € ako náhradu nemajetkovej ujmy, a to z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že konaním žalovaného bolo trvalo a neodstrániteľne zasiahnuté do osobnostných práv žalobkyne ako matky alebohej dcéry F. J., N.. X.X.XXXX, a to konkrétne do práva na súkromie, na zachovanie a rozvíjanie rodinného života, medzi ktoré patrí aj rozvíjanie vzťahov medzi rodičmi a deťmi navzájom. Oznámením doručeným tunajšiemu súdu dňa XX.X.XXXX vstúpila do konania obchodná spoločnosť X. W., P.B.. ako intervenient na strane žalovaného v zmysle § 82 Civilného sporového poriadku, nakoľko má záujem na výsledku tohto konania, a to vychádzajúc z poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalovaným a intervenientom, ktorej predmetom je okrem iného aj poistenie za zásah do práva na ochranu osobnosti (t.j. odškodnenie nemajetkovej ujmy).

2. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, písomnými vyjadreniami strán sporu a intervenienta, výsluchom svedkov J. M. V.K., V. Z. F., V. V. V., V. J. E., V. V. Z. W., V. Q. K., V. V. B., znaleckým posudkom Č. XXXXX/XXXX, výsluchom znalca V. V. M., W., oznámením a rozhodnutím Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, spisovým materiálom Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou č. W., informatívnym článkom, lekáorskými správami, listom o prehliadke mŕtveho, výzvou na verejné ospravedlnenie a na náhradu nemajetkovej ujmy, podacím lístkom, písomnou odpoveďou žalovaného, rozhodnutím sociálnej poisťovne, osobným listom dôchodkového poistenia, odborným posudkom o invalidite, rozhodnutiami všeobecných súdov a zistil tento stav veci:

3. Dňa X.XX.XXXX bola z dôvodu pretrvávajúcich bolestí brucha, vysokých teplôt, vracania, celkovej dezorientácie a nepokoja na urgentný príjem žalovaného privezená dcéra žalobkyne F. J., N.. X.X.XXXX. Pri zisťovaní osobnej anamnézy pacientky boli službukonajúci lekári informovaní, že v minulosti prekonala akútne zápalové ochorenie srdca a následne jeho operáciu ako aj o tom, že pacientka bola dlhodobo liečená z drogovej závislosti vo forme substitučnej liečby. Pacientke bolo pri prijíme namerané CRP v hodnote 565,8 mg/l. Nasledujúci deň X.XX.XXXX bolo pri rannej vizite zistené, že pacientka upadla do septického šoku, z ktorého dôvodu bola prevezená na oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny, kde v čase o 14:30 hod. zomrela. Na základe pitvy vykonanej dňa XX.XX.XXXX bolo zistené, že príčinou smrti pacientky bolo zlyhanie srdca z dôvodu septického šoku.

4. Z Oznámenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo dňa XX.X.XXXX ako aj z jeho Rozhodnutia zo dňa XX.X.XXXX vyplýva, že službukonajúci personál žalovaného porušil svoju povinnosť poskytnúť pacientke F. J., N.. XXXX adekvátnu zdravotnú starostlivosť, pacientka vzhľadom na jej zdravotný stav mala byť prijatá na JIS, kde by bola počas celej hospitalizácie monitorovaná, malo jej byť zabezpečené včasné nasadenie antibiotickej liečby ako aj komplexnej liečby septického stavu. Po hospitalizácii pacientky jej síce bola naordinovaná liečba antibiotikami v dvojkombinácii a podanie infúznej liečby, túto liečbu však pacientka nedostala. V danom prípade teda nebola poskytnutá pacientke žiadna zdravotná starostlivosť, v dôsledku čoho upadla do septického šoku a nasledujúci deň na zlyhanie srdca zomrela. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z uvedených dôvodov vyhodnotil postup ošetrojúcich lekárov ako nesprávny a uvedeným rozhodnutím uložil žalovanému pokutu 4.000,- € za porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

5. Žalobkyňa vyzvala žalovaného listom zo dňa XX.X.XXXX na verejné ospravedlnenie a náhradu nemajetkovej ujmy, žalovaný uvedenú výzvu postúpil X. W., P.B., s ktorou má žalovaný uzatvorenú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu v súvislosti s výkonom vybraných činností.

6. Žalobkyňa vo svojej výpovedi opísala priebeh, akým spôsobom bola poskytnutá zdravotná starostlivosť jej nebohej dcére zo strany žalovaného. Uviedla, že s dcérou F. žila v spoločnej domácnosti asi 5 rokov pred jej smrťou. Mala s ňou veľmi dobrý vzťah, žalobkyňa jej podávala lieky a zabezpečovala celkovú starostlivosť, pričom zdôraznila, že v tom čase dcéra drogy nebrala a naopak dôsledne dodržiavala liečebný režim. Dcéra sa snažila vybaviť si zamestnanie, hoci v tom čase bola na invalidnom vozíku. Vypovedala, že nebohá dcéra odišla zo spoločnej domácnosti keď mala XX rokov (odišla bývať za priateľom do W.). Zostali však v telefonickom kontakte (volali si spolu asi 4 až 5 krát za mesiac), takisto sa spolu stretávali aj osobne (na návštevy k nej chodila 5 až 6 krát ročne). O jej problémoch s drogami sa dozvedela asi po 2 alebo 3 rokoch od jej odchodu z domu.

7. Z vyjadrení žalovaného mal súd preukázané, že nad smrťou nebohej F. J. vyjadril ľútosť. Odmietol však tvrdenia žalobkyne o neposkytnutí zdravotnej starostlivosti pacientke z dôvodu jej drogovej minulosti. Poukázal na skutočnosť, že zdravotný stav nebohej bol v čase hospitalizácie kritický, o čom vypovedali aj vstupné hodnoty vykonaných testov. Podľa nálezov musela mať pacientka ťažkosti viac dní pred hospitalizáciou a pri prijíme bola už v pokročilom štádiu ochorenia (rozvinutý septický stav). Úrad na dohľad nad zdravotnou starostlivosťou síce konštatoval poskytnutie zdravotnej starostlivosti non lege artis, nezaoberal sa však otázkou, či by podanie antibiotík v čase hospitalizácie pacientky pri tak závažnom stave mohlo odvrátiť jej smrť, nakoľko nie každý postup non lege artis má za následok poškodenie zdravia, prípadne smrť. Žalovaný má za to, že vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že podanie antibiotík by nezvýšilo šance na prežitie pacientky a neodvrátilo by jej smrť. V tejto súvislosti uviedol, že podľa jeho názoru nie je daná príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom ujmy. K uvedenej argumentácii sa pripojil aj intervenient, podľa ktorého žalobkyňa príčinnú súvislosť odvodzuje len z časovej, nie z vecnej nadväznosti. Žalovaný zároveň za neprimeranú považuje uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy, keď podľa jeho názoru je potrebné zobrať na zreteľ jednak správanie nebohej k svojmu zdraviu ako aj intenzitu vzťahov žalobkyne k nebohej dcére. Poukázal na skutočnosť, že nebohá žila od svojich XX rokov v zahraničí, kedy bola so žalobkyňou len v telefonickom sporadickom kontakte, pričom o svojich problémoch žalobkyňu informovala len minimálne. V spoločnej domácnosti so žalobkyňou žila len posledných pár rokov pred smrťou.

8. Výsluchom svedkyne J.. M. V. (B. N. F. J.) bolo zistené, že svojej sestre pomáhala so zvládaním jej drogovej závislosti, rodičia o uvedenej skutočnosti spočiatku nemali vedomosť. Svedkyňa nejakú

dobu bývala u sestry v Č. T., aby jej pomohla po podstúpení detoxikačnej liečby. Po návrate domov so sestrou zostala v telefonickom kontakte. Po tom, ako sestru diagnostikovali chorobu srdca, sa svedkyňa dozvedela, že sestra opäť začala užívať tvrdé drogy; vtedy sa problémoch nebohej dozvedeli aj jej rodičia. Po ťažkej operácii srdca zostala nebohá bývať u rodičov M. S., ktorí sa o ňu starali, pomáhali jej pri pohybe a prispôbili ich byť jej potrebám. Po prepustení z nemocnice bola nebohá pod psychiatrickým dohľadom, z ktorého dôvodu drogy nebrala a dodržiavala liečbu. Matka jej uviedla, že deň pred hospitalizáciou sestry zistila, že má zvýšenú teplotu, a tak postupovala podľa inštrukcií lekárov, dala jej paralen (keďže iné lieky nemohla užívať) a keď nezabral, ako obvykle robila na ďalší deň zábaly. Zvýšená teplota u sestry neustupovala, z ktorého dôvodu otec zavolať záchranú službu. Podľa vyjadrení matky sa ošetrojúci lekári pri prijatí sestry správali neadekvátne.

9. Výsluchom svedkov V. Z. F., V. V. V., V. J. E., V. V. Z. W., V. Q.N. K. P. V. V. B. ako ošetrojúcich lekárov (po zbavení ich mlčanlivosti C. B. K. ako orgánom príslušným na vydanie povolenia podľa § 11 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z. z.) bolo zistené, že pacientka (nebohá F. J.) sa sťažovala na bolesť brucha a zvracanie, bola nekľudná, vykrikovala a nespolupracovala, nedokázala opísať svoje ťažkosti. Pri príchode rýchlej záchrannej služby boli životné funkcie pacientky v relatívne stabilizovanom stave. V nemocnici jej bola nameraná hodnota CRP 565,8 mg/l, čo predstavuje vysokú hodnotu zápalového faktoru, t.j. ťažký zápal v tele. Na zníženie CRP v tele pri bežnej infekcii sú potrebné minimálne tri dni. Podľa vyjadrení ošetrojúcich lekárov bol stav pacientky neodvratiteľný, v čase hospitalizácie bola už v pokročilom štádiu ochorenia, bolo teda potrebné vyhľadať lekársku pomoc skôr. Ošetrojúci lekári nemajú vedomosť, že by sa niekto z nich alebo niekto z personálu žalovaného vyjadroval o pacientke neslušne či nemiestne. Pacientke bola naordinovaná antibiotická liečba a lieky na upokojenie. Uviedli, že na podanie liekov majú písomné poverenie sestričky, podanie liečby lekári nekontrolujú. Pacientka bola napojená na umelú ventiláciu a jej životné funkcie boli monitorované. Na oddelení došlo k zlyhávaniu životných funkcií pacientky, po resuscitácii však nedošlo k obnove srdcovej činnosti.

10. Zo znaleckého posudku č. XXXXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX vypracovaného na žiadosť žalovaného znaleckým ústavom v odbore D. P. H. J.C. H. V. Z., B.T.Y. B. B. M. A. súd zistil, že jeho predmetom bolo posúdenie správnosti postupu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke F. J., N. X.X.XXXX v období od X.XX.XXXX F. XX.XX.XXXX na Oddelení vnútorného lekárstva H. N. B. W. B., P.B... Znalecký ústav v závere znaleckého posudku uviedol, že pacientka podľa dostupnej zdravotnej dokumentácie prekonala infekčnú endokarditídu v roku 2012 s následnou kardiochirurgickou operáciou - náhrada aortálnej chlopne, revíziou mitrálnej chlopne a aortokoronárnym bypassom, navyše s anamnézou abúzu heroínu v minulosti. Zo záverov znaleckého ústavu vyplýva, že pacientka vzhľadom na svoju zdravotnú dokumentáciu patrila do skupiny pacientov s najvyšším rizikom pre vznik (recidívu) bakteriálnej endokarditídy. Abúzus heroínu patrí medzi rizikové faktory pre vznik tejto infekcie. Náhrada aortálnej chlopne a revízia mitrálnej chlopne zvyšuje riziko smrti pacienta pri diagnóze, akou trpela nebohá, nakoľko sa mohlo jednať o endokarditídu na chlopňovej protéze. Ďalej bolo znaleckým ústavom konštatované, v rámci dostupných predložených podkladov nie sú uvedené výsledky špecifických vyšetrení, na základe ktorých by bolo možné sa vyjadriť k prognóze pacienta s bakteriálnou endokarditídou (výsledok echokardiografie a hemokultivačné vyšetrenie) ako takej, avšak stav pacientky pri prijatí do nemocnice dňa X.XX.XXXX bol celkovo vážny s vysokým rizikom úmrtia. V jej prípade išlo o recidivujúcu endokarditídu so septickými embolmi zistenými vo viacerých orgánoch, pričom nemožno potvrdiť, že ak by bola menovaná prijatá na akútne lôžko (JIS, resp. OAIM) a zahájila by sa intenzívna liečba, bolo by možné predísť jej úmrtiu. Mortalita pri bakteriálnej endokarditíde je približne 30 % a pri komplikovanom priebehu môže byť až 70 %. Za účelom potvrdenia správnosti znaleckého posudku súd vypočul znalca V. V. M., W., ktorý sa podieľal na jeho vypracovaní. Znalec zotrval na záveroch znaleckého posudku. Poukázal na skutočnosť, že pravdepodobne by v danom prípade ani cieľená antibiotická liečba nebohej pacientky nemala zásadný dopad, možno by úmrtie oddialila. Na druhej strane však uviedol, že hoci určenie špecifických antibiotík môže trvať 24 až 96 hodín, v danom prípade nebola podaná adekvátna antibiotická liečba, nakoľko pacientke nebol zabezpečený žilný prístup.

11. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len Občiansky zákonník) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

12. Podľa § 13 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

13. Podľa § 420 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

14. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy a v súlade so štandardnými postupmi na výkon prevencie, štandardnými diagnostickými postupmi a štandardnými terapeutickými postupmi pri zohľadnení individuálneho stavu pacienta.

15. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu vyvodil súd právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne len čiastočne. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že zo strany žalovaného došlo v prípade úmrtia nebohej F. J.N. k porušeniu právnej povinnosti upravenej v ustanovení § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, keď bol jeho postup posúdený ako nesprávny, čo vyplýva z rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o uložení pokuty. Vychádzajúc zo spisového materiálu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a najmä z predmetného rozhodnutia zomrelá dcéra žalobkyne nebola bezodkladne po zistení jej zdravotného stavu hospitalizovaná na oddelení jednotky intenzívnej starostlivosti, t.j. nebola počas hospitalizácie monitorovaná, nebola jej poskytnutá predpísaná antibiotická liečba a vykonané zdravotné výkony smerujúce ku komplexnej liečbe septického šoku, t.j. liečba nebola vykoná lege artis. Uvedená skutočnosť viedla k tomu, že dcéra žalobkyne zomrela, čím bolo zasiahnuté do práva žalobkyne, a to konkrétne do jej práva na súkromný život ako aj do jej práva na zachovanie a rozvíjanie rodinného života tým, že žalovaný jej v rozpore so svojimi povinnosťami zobral oprávnenú nádej na uzdravenie dcéry.

16. Súd konštatuje, že na vznik občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady, ktorými sú existencia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúceho v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby, neoprávnený zásah a príčinná súvislosť medzi nimi. Ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, čo znamená, že sa nevyžaduje zavinenie pôvodcu zásahu, v tomto prípade žalovaného. V zmysle uvedeného má súd za to, že v danom prípade boli naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne. Porušenie právnej povinnosti žalovaného bolo konštatované už vyššie spomenutým rozhodnutím Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ktorým bolo konštatované poskytnutie zdravotnej starostlivosti non lege artis), na ktoré bol súd pri rozhodovaní povinný v zmysle § 194 Civilného sporového poriadku prihliadnúť, nakoľko sa jedná o kompetentný orgán verejnej moci, ktorý mal právomoc rozhodnúť o otázke, či bola v danej veci poskytnutá zdravotná starostlivosť správne.

17. Zásah žalovaného do osobnostných práv žalobkyne vyvolal trvalé a neodstrániteľné následky, ktoré narušili celistvosť rodiny a zabránili vytváraniu a rozvíjaniu citových väzieb žalobkyne so zomrelou dcérou. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že smrťou dcéry bola žalobkyne spôsobená citová ujma, nakoľko stratila dcéru, s ktorou tvorila spoločnú domácnosť a v posledných rokoch pred svojou smrťou bola pre žalobkyňu najbližšou osobou, keď sa snažila svojej dcére pomôcť sa úplne uzdraviť a začleniť do bežného života. Kvalitu vzájomných vzťahov nebohej so žalobkyňou spočívajúcu v spoločne strávených chvíľach (napr. pri nákupoch, prechádzkach a pod.) potvrdila aj svedkyňa J.. M. V. (B. N.).

18. V konaní bola zo strany žalovaného spochybnená existencia príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vznikom ujmy. Vychádzajúc s judikatúry všeobecných súdov v obdobných prípadoch

však možno jednoznačne uzavrieť, že príčinná súvislosť je daná. Z vykonaného dokazovania, najmä z výpovedí svedkov ošetrojúcich lekárov ako aj zo znaleckého posudku vyplýva, že zdravotný stav nebohej v čase prijatia u žalovaného bol veľmi vážny (pacientke bolo namerané CRP v hodnote 565,8 mg/l, pričom prirodzená hladina u človeka bez zápalu a nekrózy dosahuje hodnoty 1,0 - 8,0 mg/l), uvedená skutočnosť však nezabavuje zodpovednosti zdravotníckeho zariadenia poskytnúť potrebnú zdravotnú starostlivosť za aktuálneho stavu vedeckých poznatkov. V tejto súvislosti súd uvádza, že príčinná súvislosť je daná, nakoľko na naplnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy postačuje existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť osobnostné práva žalobkyne, t.j. aplikujúc uvedený výklad na prejednávany prípad nie je potrebné so 100 % istotou určiť, že porušením povinností žalovaného bola spôsobená smrť dcéry žalobkyne. Súd konštatuje, že vykonaným dokazovaním bola preukázaná existencia príčinnej súvislosti s relatívne vysokou mierou pravdepodobnosti vyliečenia zomrelej (podľa znaleckého posudku v rozmedzí 30 % až 70 % pravdepodobnosti vyliečenia). Súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti mala byť zdravotná starostlivosť dcére žalobkyne poskytnutá bez ohľadu na to, či jej úmrtie bolo alebo nebolo nezvratné, čo nie je možné v danej situácii s určitosťou potvrdiť ani vyvrátiť. Ako bolo zistené znaleckým dokazovaním, v prípade infekcie, ktorú mala dcéra žalobkyne, je mortalita 30 % a vo vážnejších prípadoch 70 %, pričom v oboch prípadoch existuje šanca na prežitie, a preto bolo nevyhnutné adekvátne podanie liečby aj uvedených prípadoch.

19. Vzhľadom na neodstrániteľné následky konania žalovaného je priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch jediným prostriedkom zmiernenia straty blízkej osoby, keď vyjadrenie ľútosť zo strany žalovaného nad smrťou nebohej ako ani rozhodnutie o uložení pokuty žalovanému nemožno považovať za dostatočné zadosťučinenia. Spôsobená nemajetková ujma žalobkyne je však veľmi ťažko vyčísliteľná vo finančnom vyjadrení. Náhrada nemá byť vnímaná ako náhrada za život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. V danom prípade súd pri stanovení jej výšky zobral do úvahy viaceré kritériá. V prvom rade je potrebné uviesť, že smrť blízkej osoby žalobkyne predstavuje neodčiniteľnú ujmu a preto treba konštatovať, že sa jedná o najzávažnejšie porušenie ochrany osobnosti a bolo by spravodlivé priznať najvyššiu možnú náhradu. Na druhej strane je však potrebné zohľadniť vek zomrelej, ako aj skutočnosť, že žalobkyňa na žalobkyne nebola závislá výživou alebo inými materiálnymi prostriedkami.

20. S poukazom na uvedené okolnosti a na ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy potrebné prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, súd posúdil žalobkyňou požadovanú výšku ako neprimeranú. Vzhľadom na okolnosti predchádzajúce úmrtiu dcéry žalovanej je súd toho názoru, že žalobkyňa má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v nižšej sume ako požadovala, a to najmä vzhľadom na zdravotný stav nebohej v čase príjmu u žalovaného, ktorý možno objektívne vyhodnotiť ako kritický, čo vyplýva jednak zo záverov znaleckého posudku vypracovaného znaleckým ústavom v odbore zdravotníctvo a farmácia ako aj z výpovedí ošetrojúcich lekárov. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je treba zohľadniť okolnosti na strane poškodeného, t.j. pozostalej osoby ako aj okolnosti na strane škodcu, t.j. osoby, ktorá neoprávnene zasiahla do práv poškodeného. Na strane poškodeného je dôležité prihliadať najmä na intenzitu vzťahu so zomrelou osobou, vek zomrelého a poškodeného, existenčnú závislosť medzi nimi alebo iný pokus zo strany škodcu o odčinenie zásahu, ako napríklad ospravedlnenie, pokuta pre škodcu alebo jeho trestné odsúdenie, ktorý nie je obvykle sám o sebe postačujúci ako zadosťučinenie, avšak môže mať vplyv na zníženie náhrady nemajetkovej ujmy. Na strane škodcu je potrebné zohľadniť najmä jeho postoj k udalosti, formu a mieru zavinenia a jeho majetkové pomery. Na základe uvedeného súd konštatuje, že žalovaný opakovane vyjadril ľútosť nad úmrtím dcéry žalobkyne. Súd takisto prihliadol na vzťah žalobkyne s nebohú dcérou, ktorý súd vyhodnotil ako nie úplne ideálny, keď dcéra opustila domácnosť (t.j. rodičov) krátko po dosiahnutí plnoletosti, pričom domov sa vrátila až po dlhšom čase, po období poznačenom drogovou minulosťou, o ktorej jej rodičia (t.j. ani žalobkyňa) až do vzniku jej srdcových zdravotných problémov nevedeli. Hoci teda žalobkyňa verila, že sa dcéra zaradí do normálneho života, je potrebné zohľadniť aj tú skutočnosť, že nemali veľa spoločných záujmov, pričom spoločne strávené chvíle boli najmä v súvislosti so zabezpečovaním základných životných potrieb nebohej dcéry v súvislosti s jej liečbou. Žalobkyne ako svojej matke sa nezdôverovala o svojich problémoch, prípadne jej nehovorila pravdu (napr. dôvod pádu z okna), nemali spoločné záujmy (keď za ňou žalobkyňa prišla, povedala jej, nech ju nechá) a okrem počúvania hudby nevedela uviesť jej ďalšie záľuby.

21. Z uvedených dôvodov súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 5.500,- €, ktorú považuje za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a vo zvyšku žalobu zamietol. Súd uvádza, že každý neoprávnený zásah do osobnostných práv osoby je potrebné hodnotiť individuálne. Súd je toho názoru, že priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy nevybočuje z priemeru súm, ktoré boli judikované tak všeobecnými súdmi, ako aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky v obdobných prípadoch. Napríklad vo veci Okresného súdu C. B.p. zn. XC/XX/XXXX priznali súdy matke pri nesprávnej zdravotnej starostlivosti pri ošetrovaní bodného zranenia mladistvého syna sumu 20.000,- €, vo veci Okresného súdu K. sp. zn. XC/XXX/XXXX bola priznaná matke za úmrtie počatého dieťaťa v dôsledku nesprávnej diagnostiky a neprijatia matky na hospitalizáciu suma 13.000,- € alebo vo veci Okresného súdu B. Ľ.P. sp. zn. XC/XXX/XXXX boli priznané otcovi a matke 8 ročného syna zrazeného po tom, ako vošiel do vozovky sumy 10.000,- €, resp. 8.000,- €. V tejto súvislosti súd konštatuje, že rozsudky priznávajúce podstatne vyššie sumy sú menej početné. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy sa výraznejšie prejavuje voľná úvaha súdu, z ktorých dôvodov nie je vylúčené, že za porušenie práva na život alebo zdravie bude priznaná nižšia suma ako za porušenie iného osobnostného práva. V zmysle uvedeného súd opätovne zdôrazňuje tú skutočnosť, že hoci bola nebohá v produktívnom veku (XX T.), v danom prípade je potrebné zohľadniť jej prístup k vlastnému zdraviu, ktorý nemožno hodnotiť ako zodpovedný. Samozrejme súd si je vedomý snahy nebohej napraviť svoje predchádzajúce nesprávne rozhodnutia, pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy žalobkyne ako príbuznej bolo potrebné zohľadniť aj tieto okolnosti.

22. Súd žalobu zamietol aj v časti nároku na ospravedlnenie, a to z dôvodu, že zásah musí byť objektívne spôsobilý ohroziť dôstojnosť a vážnosť fyzickej osoby, pričom však predmetom ochrany nemôžu byť menej závažné verbálne alebo iné urážky, ktoré nie sú spôsobilé privodiť ujmu. Súd má za to, že v danom prípade žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, keď vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že zdravotnícki pracovníci žalovaného pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti o nebohú neprofesionálnym spôsobom poukazovali na jej drogovú minulosť, čo podľa žalobkyne viedlo k nesprávne poskytnutiu zdravotnej starostlivosti. Súd navyše poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade sa nejednalo o verejné porušenie osobnostných práv žalobkyne, z ktorého dôvodu ospravedlnenie formou regionálnych periodík súd nepovažuje za adekvátnu formu, keďže ujma nebola žalobkyni spôsobená uvedenými prostriedkami. Súd v tejto súvislosti konštatuje, že žalovaný nad úmrtím nebohej dcéry žalobkyne opakovane vyjadril ľútosť.

23. Súd nevykonával, resp. zamietol návrhy žalovaného na vykonanie znaleckého dokazovania znalcami z odboru D. P. H., Y. K. P. W. a výsluchom svedkov z daných odvetví V.. W. K. a V.. Q. M.. Súd má za to, že účelom konania nebolo podrobné zisťovanie zdravotného stavu nebohej pred jej smrťou, ale či zo strany žalovaného došlo k porušeniu právnej povinnosti zakladajúcej nárok na náhradu ujmy. Súd takisto nevykonával dôkazy navrhnuté žalovaným výsluchom svedkov J.. V.. T. K. V. a zdravotníckych pracovníkov vykonávajúcich pohotovostnú službu v dňoch X.XX.XXXX P. X.XX.XXXX, nakoľko ich považoval za nadbytočné, keďže ich vykonaním by podľa jeho názoru neboli zistené relevantné skutočnosti pre rozhodnutie vo veci. Žalovaný v priebehu konania netrval na vykonaní dôkazu výsluchom svedkyne V.. K. B., nakoľko podľa jeho vyjadrenia by pravdepodobne zopakovala skutočnosti už uvedené ostatnými ošetrovajúcimi lekármi.

24. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu, a to aj napriek tomu, že jej nebol priznaný celý požadovaný nárok. Súd konštatuje, že Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého mohol súd úspešnej strane priznať plnú náhradu trov konania, ak mala neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, pričom v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočítala z výšky súdom priznaného plnenia. Aj napriek uvedenému je potrebné zásadu úspechu podľa § 255 CSP v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, uplatniť takým spôsobom, že ak bola strana sporu úspešná čo do základu uplatneného nároku, je ju potrebné považovať za plne procesne úspešnú. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku (viď Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku, Nakladateľství C. H. Beck, 2016, strana 927, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5 M Cdo 7/2010, či rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/1/2017). Vyššie uvedená

aplikácia ustanovenia § 255 CSP napokon vyplýva aj zo základných princípov civilného sporového procesu, najmä z článku 3 a z článku 4 ods. 2 CSP. Na záver súd dodáva, že nárok na primerané zadosťučinenie v sebe zahŕňa tak nárok na ospravedlnenie ako aj nárok na náhradu v peniazoch, t.j. tvoria jeden celok, z ktorého dôvodu súd o náhrade trov konania rozhodol jediným výrokom. O výške náhrady trov konania súd rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, a to po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z.. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z. z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z.).